

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

De impedimentis matrimonij in generali. Quæstio 50.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

coniuge non attendat, quod coniux est, sed solum quod mulier, paratus idem facere cum ea, si non esset coniux; est peccatum mortale. Et idem talis dicitur

† Hieron. ep. 1. contra Iovinianum in fine. Et habetur 4. sentent. d. 31. §. F. ante finem.

† ardentior amator vxoris: quia, scilicet, ardor ille extra bona matrimonij effertur. Si autem quæritur delectatio intra limites matrimonij, ut scilicet talis delectatio in alia non quæreretur, quam in coniuge; sic est veniale peccatum.

Ad primum ergo dicendum, quod tunc voluptates meretricias vir in vxore quærir, quando nihil aliud in ea attendit, quam quod in meretrice attenderet.

Ad secundum dicendum, quod consensus in delectationem concubitus, qui est peccatum mortale, est peccatum mortale: non autem talis delectatio est matrimonialis actus.

Ad tertium dicendum, quod quamuis delectationem non referat actu in Deum, non tamen ponit ea ultimum voluntatis finem: alias eam ubicumque indifferenter quæreret. Et idem non oportet, quod creatura fruatur, sed vitur creatura actu propter se, se autem habitualiter propter Deum, quamuis non actu.

Ad quartum dicendum, quod hoc non dicitur propter hoc, quod ex hoc peccato homo excommunicationem meretur; sed quia spiritualibus se prædit inhabilem, propter hoc quod efficitur in actu toto totus caro.

QVÆST. L.

† Concil. Trid. sess. 24. de sacram. matrim. can. 4

De impedimentis matrimonij in generali, articulo absoluto.

Deinde considerandum est de impedimentis matrimonij.

Et primo in generali.

Secundo in speciali.

ARTIC. I.

205

Utrum matrimonio conuenienter impedimenta assignentur?

Tho. 4. d. 34. q. vni. ca. 1. 1.

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod matrimonio inconuenienter impedimenta assignentur.

Matrimonium enim quoddam sacramentum est contra alia diuisum. Sed alijs non assignantur impedimenta. Ergo nec matrimonio assignari debent.

¶ 2 Præterea, Quanto aliquid est minus perfectum, tanto paucioribus modis impediri potest. Sed matrimonium inter alia sacramenta est minus perfectum. Ergo vel nulla, vel paucissima impedimenta ei assignari debent.

¶ 3 Præterea, Vbi cumque est morbus, ibi necessarium est remedium morbi. Sed concupiscentia, in omni rebus remedium matrimonium est * indultum, est in omnibus. Ergo non debet esse aliquod impedimentum, quod aliquam personam penitus illegitimam faciat ad contrahendum.

Ab. indultum.

¶ 4 Præterea, Illegitimum dicitur quod est contra legem. Sed huiusmodi impedimenta, quæ matrimonio assignantur, non sunt contra legem naturæ: quia non similiter inueniuntur in quolibet statu humani generis. Plures enim gradus consanguinitatis inueniuntur esse prohibiti vno tempore, quam alio. In autem humana non potest (vt videtur) matrimonio impedimenta præstare: quia matrimonium non est ex institutione humana, sed diuina; sicut & alia sacramenta. Ergo matrimonio non debent aliqua impedimenta assignari, quæ faciant personas illegitimas ad contrahendum.

¶ 5 Præterea, Legitimum & illegitimum per hoc quod est contra legem, vel non contra legem, differunt: inter quæ non cadit medium, cum sint opposita secundum affirmationem & negationem. Ergo non possunt esse aliqua matrimonij impedimenta, quibus personæ mediæ inter legitimas, & illegitimas constituentur.

¶ 6 Præterea, Coniunctio viri & mulieris non est licita, nisi in matrimonio. Sed omnis coniunctio illicita dirimi debet. Ergo si aliquid matrimonium contrahendum impediatur, hoc dirimet contractum de facto; & sic non debent aliqua impedimenta matrimonio assignari.

alsi.

assignari, quæ impediunt contrahendum, & non dirimant contractum.

¶ 7 Præterea, Nullo impedimento potest à re aliqua remoueri, quod in definitione ipsius cadit. Sed indiuisibilitas cadit in definitione matrimonij. Ergo non possunt esse aliqua impedimenta, quæ matrimonium contractum dirimant.

SED contra, Videtur, quòd debeant esse infinita matrimonij impedimenta. Quia matrimonium, quoddam bonum est. Sed infinitis modis est defectus boni: ut dicit Dionys. 4. cap. de diu. nomin. Ergo infinita sunt impedimenta matrimonij.

c. 4. p. 4.
inter me.
¶ fin.

¶ Præterea, Impedimenta matrimonij accipiuntur secundum conditiones particularium personarum. Sed conditiones huiusmodi sunt infinitæ. Ergo & matrimonij impedimenta.

RESPONDEO dicendum, quòd in matrimonio sunt quædam quæ sunt de essentia matrimonij, & quedam quæ sunt de solemnitate eius; sicut & in alijs sacramentis. Et quia remotis his, quæ sunt de solemnitate eius, sicut & in alijs sacramentis, adhuc manet verum sacramentum: idè impedimenta quæ contrariantur his, quæ sunt de solemnitate sacramentis, non efficiunt, quin sit verum matrimonium: & talia dicuntur impedire matrimonium contrahendum, sed non dirimunt contractum; sicut prohibitio Ecclesiæ & tempus feriatum. Vnde versus,

Ecclesia vetitum, nec non tempus feriatum,

Impediunt fieri, permittunt iuncta teneri.

Impedimenta autem quæ contrariantur his, quæ sunt de essentia matrimonij, faciunt ut non sit verum matrimonium: & idè dicuntur non solum impedire contrahendum, sed dirimere iam contractum: quæ his versibus continentur,

Error conditio votum, cognatio, crimen,

Cultus disparitas, vis, ordo, ligamen, honestas,

Si sis affinis, si forte coire nequibis,

Hæc socianda vetant connubia, falsa retrahant.

Horum

Horum autem numerus sic accipi potest. Potest enim matrimonium impediri, aut ex parte contractus matrimonij, aut ex parte contrahentium. Si primo modo, cum contractus matrimonij fiat per voluntarium consensum, qui tollitur per ignorantiam & per violentiam: erunt duo impedimenta matrimonij, scilicet vis, id est, coactio; & error ex parte ignorantia. Et ideo de istis duobus impedimentis supra Magister determinavit; ubi agebatur de causa matrimonij. Nunc autem agit de impedimentis quæ accipiuntur, ex parte personarum contrahentium; quæ sic distinguuntur. Potest enim aliquis impediri à matrimonio contrahendo, vel simpliciter, vel respectu alicuius personæ. Si simpliciter, ut cum nulla possit matrimonium contrahere, hoc non potest esse nisi quia impeditur à matrimoniali actu: quod quidem contingit dupliciter. Primo, quia non potest de factis, siue quia omnino non possit, & sic ponitur impedimentum, impotentia coeundi: siue quia non licite possit, & sic ponitur impedimentum, seruitutis conditio. Secundo, quia non licite potest, & hoc contingit dupliciter: quia vel obligatur ex officio suscepto, & sic est impedimentum ordinis: vel ex voto emisso, & sic impedit votum. Si autem impeditur aliquis à matrimonio, non simpliciter, sed respectu alicuius personæ: vel hoc est propter obligationem ad alteram personam; sicut qui vni, matrimonio iunctus est, non potest alteri coniungi: & sic est impedimentum matrimonij; vel quia deficit proportio ad alteram personam; & hoc propter tria. Primo, quia propter nimiam distantiam ad ipsam, & sic est impedimentum cultus. Secundo, propter nimiam propinquitatem, & sic ponitur triplex impedimentum; scilicet cognatio, quæ importat propinquitatem duarum personarum, ratione tertiæ matrimonio iunctæ; & publicæ honestatis iustitia, in qua est propinquitas duarum personarum *, respectu tertiæ per sponsalia

4 sent. 2.
29. & 30

* Alix
tione.

iunctæ.

iunctæ. Tertio, propter indebitam coniunctionem ad ipsam, primo factam: & sic impedit crimen adulterij prius cum ipsa commissi.

*in corp.
huius ar.
in initio.*

*h. 4 sent.
d. 16.*

Ad primum ergo dicendum, quod etiam alia sacramenta impediri possunt, si aliquid quod sit de essentia vel solemnitate sacramenti, subtrahatur, ut dictum est*. Sed tamen magis matrimonio, quam alijs sacramentis impedimenta assignantur, propter tres rationes. Primum, quia matrimonium consistit in duobus; ideo pluribus modis potest impediri, quam alia sacramenta, quæ uni personæ competunt singulariter. Secundo, quia matrimonium habet in nobis causam, & in Deo: sed alia quædam sacramenta solum in Deo. Unde & penitentia, quæ habet causam in nobis, aliquo modo Mag.* supra quædam impedimenta assignavit, ut hypocrisim, ludos, & huiusmodi. Tertio, quia de alijs sacramentis est præceptum vel consilium, sicut de bonis perfectioribus: sed de matrimonio est indulgentia, sicut de bono minus perfecto: & ideo videtur occasio proficiendi in melius, plura impedimenta assignantur matrimonio, quam alijs sacramentis.

Ad secundum dicendum, quod perfectiora quibus modis impediri possunt, in quantum ad ea plura requiruntur. Si autem sit aliquod imperfectum, ad quod plura requiruntur, illud etiam habebit plura impedimenta; & sic est de matrimonio.

Ad tertium dicendum, quod ratio illa procederet si non essent alia remedia, quibus etiam posset efficius morbo concupiscentiæ subueniri; quod falsum est.

Ad quartum dicendum, quod personæ illegitimæ ad matrimonium contrahendum dicuntur ex eo, quod sunt contra legem, qua matrimonium statuitur. Matrimonium autem in quantum est in officium naturæ statuitur lege naturæ: in quantum est sacramentum statuitur iure diuino: in quantum est in officium communitatis, statuitur lege ciuili. Et ideo ex quo libet diuersarum legum potest aliqua persona esse ad matrimonium contrahendum illegitima. Nec est simile

de alijs sacramentis, quæ sunt sacramenta rati-
onem. Et quia lex naturalis secundum diuersos status
recipit determinationes diuersas, & ius posituum
etiam variatur, secundum diuersas hominum condi-
tiones in diuersis temporibus: ideò Mag. * ponit in
diuersis temporibus diuersas personas illegitimas fuisse.

Ad quintum dicendum, quòd lex potest aliquid
prohibere vel vniuersaliter, vel in parte, quantum ad
aliquos casus. Et idquò inter esse totaliter secundum
legem, & esse totaliter còtra legem, quæ sunt contra-
reposita, & non secundum affirmationem & ne-
gationem: cadit medium, esse aliqualiter secundum
legem, & aliqualiter contra legem. Et propter hoc
dicuntur quedam personæ mediæ inter simpliciter
legitimas, & inter simpliciter illegitimas.

Ad sextum dicendum, quòd illa impedimenta,
quæ non dirimunt matrimonium contractum, impe-
dunt quandoque contrahendum, non vt non fiat, sed
vt licite fiat: & tamen si fiat, verù matrimonium
contractum est, quamuis contrahens peccet: sicut si
quis consecraret post comestionem, peccaret con-
secraturum Ecclesiæ faciens; nihilominus verum sa-
cramentum perficeret: quia ieiunium consecrantis
est de necessitate sacramenti.

Ad septimum dicendum, quòd impedimenta præ-
terea non dicuntur dirimere matrimonium contra-
ctum, quasi soluentia verum matrimonium, quòd ri-
tè contractum est: sed quia soluent matrimonium quod
contractum est de facto, & non de iure. Vnde si im-
pedimentum aliquod matrimonio rite facto super-
uenerit, matrimonium soluere non valet.

Ad octauum dicendum, quòd impedimenta quibus
aliquid bonum per accidens impeditur, sunt infinita,
& omnes causæ per accidens: sed causæ cor-
respondentes aliquod bonum per se, sunt ordinatæ &
terminatæ, sicut etiam causæ constituentes: quia
destructionis & constructionis alicuius rei, sunt
ordinatæ, vel eadem contrario modo sumptæ.

Ad

li. 4. sent.
d. 34. pa-
rag. A.

in corp.
art.

Ad nonum dicendum, quod condiciones particularium personarum in singulari sunt infinitæ, sed in generali possunt reduci ad certum numerum: sicut in medicina patet, & in omnibus artibus operatiuis, quæ sunt particularium, in quibus & actus considerantur & condiciones.

QVÆST. LI.

De impedimento erroris, in duos articulos diuisa. **D**inde considerandum est de impedimentis matrimonij in speciali. Et primo de impedimento erroris.

¶ Circa quod queruntur duo.

¶ Primo, utrum error de sui natura matrimonij impediat?

¶ Secundo, quis error?

ARTIC. I.

Utrum error conuenienter ponatur impedimentum matrimonij?

206

Tho. 4. d.

30. q. 1.

ar. 1. et 2.

* q. 45.

ar. 5.

¶ lib. 3.

c. 1.

lib. 9. de

Trin. ca.

31. to. 3.

AD primum sic proceditur. Videtur, quod error non debeat poni matrimonij impedimentum per se. Consensus enim, qui est causa efficiens matrimonij*, impeditur, sicut & voluntarium. Sed voluntarium, secundum Philosophum in 3. Ethic. impeditur impediri per ignorantiam, quæ non est idem quod error: quia ignorantia nullam cognitionem ponit, sed error ponit: eo quod approbare falsa proponit, sit error, secundum August. * Ergo non debet hic poni impedimentum matrimonij, error, sed magis ignorantia.

¶ 2 Præterea, Quod de sui natura potest impedire matrimonium, habet contrarietatem ad bonum matrimonij. Sed error non est huiusmodi. Ergo error de sui natura non impedit matrimonium.

¶ 3 Præterea, Sicut consensus requiritur ad matrimonium, ita intentio requiritur ad baptismum. Si aliquis baptizat Ioannem, & credit baptizatum Ioannem, nihilominus Ioannes vere baptizatus est. Sic error non excludit matrimonium.

¶ 4 Præterea, Sicut consensus requiritur ad matrimonium, ita intentio requiritur ad baptismum. Si aliquis baptizat Ioannem, & credit baptizatum Ioannem, nihilominus Ioannes vere baptizatus est. Sic error non excludit matrimonium.